

فارسی (۲)

نام:

موضوع: درس‌های ۱ تا ۳

دبیرستان روزبه ۲

نام خانوادگی:

پایه یازدهم / ۱

اردوی نوروزی ۱۳۹۹

درس ۱

۱- در بیت کدام گزینه غلط املائی وجود ندارد؟

- (۱) تا برآید ناگهان صبح اجل
(۲) پیاده نگرده که آر آیدش
(۳) یا غرض من از خزانه‌ی غیب رسان
(۴) بسیار چو تو روند و بسیار آیند
- وارهد از ظلمت ظنّ و دغل
ز شاهی تن خویش خوار آیدش
یا از کرم خودت مرا ساز غنی
بربای نصیب خیش کت بربایند

۲- معنی «ننگ» در کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) فخری که از وسیلت دون همتی رسد
(۲) جان بر کف دست آمده تا روی تو بیند
(۳) امثال تو از صحبت ما ننگ ندارند
(۴) گر تو را کامی برآید دیر زود از وصل یار
- گر نام و ننگ داری، از آن فخر، عار دار
خود شرم نمی‌آیدش از ننگ بضاعت
جای مگس است این همه حلوا که تو داری
بعد از آن نامت به رسوایی برآید ننگ نیست

۳- معنای فعل «شد» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) چنین گفت با کودک آموزگار
(۲) چو شب روز شد بامداد پگاه
(۳) چو بانو چنان دید، شد سوی کوه
(۴) به بارگاه او ملک ز خلد شد
- که کاری نکردیم و شد روزگار
بفرمود تا بازگردد سپاه
رسیدند تا پای کوه آن گروه
ندا شنید کاندر آی مرحبا

۴- در کدام گزینه «مفعول» نمی‌یابید؟

- (۱) کسی نیک بیند به هردو سرای
(۲) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش
(۳) در نابسته‌ی احسان گشاده‌ست
(۴) کمال عقل آن باشد در این راه
- که نیکی رساند به خلق خدای
ز دیوار محرابش آمد به گوش
به هر کس آنچه می‌بایست، داده‌ست
که گوید نیستم از هیچ آگاه

۵- کدام گزینه به ترتیب نشانگر آرایه‌های «تشبیه، جناس، حسن آمیزی و تشخیص» می‌باشد؟

- (الف) بوی دهن تو از چمن می‌شنوم
(ب) دیده‌ی عقل مست تو، چرخه‌ی چرخ پست تو
(پ) آن بلبلم که چون کشم از دل صغیر گرم
(ت) گر تو خواهی که یکی را سخن تلخ بگویی
- رنگ تو ز لاله و سمن می‌شنوم
گوش طرب به دست تو بی تو به سر نمی‌شود
بوی محبت از نفسم می‌توان شنید
سخن تلخ نباشد چو برآید به دهانت

(۱) ب، ت، الف، پ (۲) پ، الف، ت، ب (۳) الف، ت، پ، ب (۴) ب، الف، پ، ت

۶- در همهی ابیات، تعداد تشبیه‌ها، یکسان است؛ به جز ...

۱) گرد شمع رُخت ای شوخ من سوخته جان

۲) مرغ دل در قفس سینه‌ی من می‌نالد

۳) سری که داغ جنون بر گرفت از خاکش

۴) کرد شوق چمن وصل تو ای مایه‌ی ناز

۷- کدام گزینه با بیت «اگر لطفش قرین حال گردد / همه ادبارها، اقبال گردد» تناسب مفهومی دارد؟

۱) جغد و هماست در نظرم مرغ یک قفس

۲) بر روی دوستان تو و دشمنان توست

۳) آن را که براند ز درش یابد ادبار

۴) به ظلمتی که ز دوران رسد گرفته مباحث

۸- مفهوم کدام گزینه با بیت «کسی نیک بیند به هر دو سرای / که نیکی رساند به خلق خدای» در تقابل است؟

۱) ز نیکی به نیکی رسد مرد از آن

۲) یکی جز به نیکی جهان نسپرد

۳) که نیکی ست اندر جهان یادگار

۴) تو نام ما به کار خیر بفروز

درس ۲

۹- در ابیات زیر جمعاً غلط املائی وجود دارد؟

الف) گو بیا باور نمی‌دارند روز داوری

ب) مرا این سوختن صوری عظیم است

ج) چون مرا دل‌خستگی از آرزوی روی توست

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۰- در کدام گزینه، همهی معانی مقابل واژه درست است؟

۱) ادبار: نیک‌بختی، روی آوردن، تازیدن

۲) یک دوال: یک لایه، یک پاره، یک پوشش ضخیم از کاغذ یا پارچه

۳) زر پاره: قراضه و خُرده‌ی زر، زر سکه‌شده

۴) چاشتگاه: هنگام چاشت، بعدازظهر

۱۱- در کدام گزینه فعل مجهول وجود ندارد؟

۱) چون نویسی کاغذ اسپید بر

۲) بگشادم بندهای مشکل به حیل

۳) چنان شاه پالوده گشت از بدی

۴) کسی کو شود کشته زین رزمگاه

آن نیشته خوانده آید در نظر

هر بند گشاده شد به جز بند اجل

که تا باید ازو فره ایزدی

بهشتی بود شسته پاک از گناه

۱۲- مجهول فعل‌های «خواهند گفت، می‌دیدم، می‌شنوی، فرستاده باشد» با حفظ شخص، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

۱) گفته خواهند شد، دیده می‌شوم، شنیده می‌شود، فرستاده شود

۲) گفته خواهد شد، دیده می‌شدند، شنیده می‌شوی، فرستاده شده باشد

۳) گفته خواهند شد، دیده می‌شدم، شنیده می‌شوی، فرستاده شده باشد

۴) گفته خواهند شد، دیده می‌شوم، شنیده می‌شوی، فرستاده شود

۱۳- اگر ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «جناس، تشخیص، مجاز، متناقض‌نما» مرتب کنیم، گزینه‌ی درست کدام است؟

الف) گر چنین از آه سرد آتش زند در بوستان

ب) گرچه من خود ز عدم دل خوش و خندان زادم

ج) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می‌دهی

د) دل عالمی بسوزی چو عذار برفروزی

۱) ب، الف، د، ج ۲) د، الف، ب، ج ۳) ج، الف، د، ب ۴) ج، ب، د، الف

۱۴- آرایه‌های مقابل کدام بیت «همگی» درست هستند؟

۱) به گوشش ناله‌ی بلبل خوش آمد

۲) در خرابات مرا دوش به دوش آوردند

۳) ماه از نظر مهر رخت یافت نشانی

۴) گرد بازار بگرد اینک و احوال بین

۱۵- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

۱) تسلیم و رضا پیشه کن و شاد بزی

۲) هر آن‌چه دوست پسندد خلاف آن نپسندم

۳) گفתי رضای دوست میسر شود به سیم

۴) به صبر کوش و قضا را قبول کن به رضا

چون نیک و بد قضا به تقدیر تو نیست

اگر بر آتش سوزان نشاندم، نخروشم

این هم خلاف معرفت و رای روشن است

رضا دهد به قضا هر که عاقل است و خبیر

۱۶- پیام‌های گزینه‌ها جز گزینه‌ی با متن درس «قاضی بُست» هماهنگ است.

۱) آن‌که با خوشه قناعت می‌کرد

۲) مدان پختگی کسب مال حرام

۳) خود حسابان که کشیدند به دیوان خود را

۴) جام می، گیرم و از اهل ریا دور شوم

یعنی از اهل جهان پاکدلی بگزینم

۱۷- در متن زیر چند، غلط املایی وجود دارد؟

«زیرا که خط، کالبد معنی است و هرگاه که در آن اشتباهی افتد ادراک معانی ممکن نگردد و چون بر خواندن قادر بود باید که در آن تأمل واجب داند و همت در آن ببندد که زودتر به آخر رسد، بلکه فواید آن را به آهستگی در تبع، جای دهد.

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۸- همهی گزینه‌ها به ویژگی یکسانی از «درخت سرو» اشاره می‌کنند به‌جز گزینه

- ۱) سر به آزادگی از خلق برآرم چو سرو
 ۲) قد تو تا بشد از جویبار دیده من
 ۳) یا رب آن آهوی مشکین به ختن باز رسان
 ۴) ماهی تنافت همچو تو از بُرج نیکویی
- گر دهد دست که دامن ز جهان برچینم
 به جای سرو جز آب روان نمی‌بینم
 وان سهی سرو خرامان به چمن باز رسان
 سروی نخواست چون قدت از جویبار حُسن

۱۹- در کدام گزینه تعداد ترکیب‌های اضافی در کمانک روبه روی بیت نادرست است؟

- ۱) بندبرپای تحمّل چه کند گر نکند
 ۲) گر تشنگان بادیه را جان به لب رسد
 ۳) نه من از دست نگارین تو مجروحم و بس
 ۴) بند همه غم‌های جهان بر دل من بود
- انگبین است که در وی مگسی افتاده است (یک)
 تو خفته در کجاوه به خواب خوش اندری (دو)
 که به شمشیر غمت کشته چو من بسیارند (سه)
 در بند تو افتادم و از جمله برستم (چهار)

۲۰- در کدام بیت ترکیب‌های وصفی بیش‌تری دیده می‌شود؟

- ۱) میان موج می‌رقصید در آب
 ۲) ز رخسارش فرو می‌ریخت اشکی
 ۳) خروشان، ژرف، بی‌پهنا، کف‌آلود
 ۴) ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک
- به رقص مرگ، اخترهای انبوه
 بنای زندگی بر آب می‌دید
 دل شب می‌درید و پیش می‌رفت
 خدا داند چه افسرها که رفته

۲۱- در کدام گزینه آرایه متناقض‌نما (پارادوکس) به‌کار نرفته است؟

- ۱) در خرابی‌هاست چون چشم بتان تعمیر من
 ۲) گر شد دل جمع ما پریشان چه غم است
 ۳) نرگس او با دل بیمار من الفت گرفت
 ۴) هر که کرد از کبر بالا گردنش
- مرحمت فرما ز ویرانی عمارت کن مرا
 جمعیت ما هم از پریشانی ماست
 عاقبت درد محبت عین درمان شد مرا
 دوستان گردند آخر دشمنش

۲۲- در همه‌ی ابیات، هر دو آرایه‌ی «تشبیه و استعاره» وجود دارد؛ به جز بیت گزینیه‌ی

- (۱) دست شُستم ز جهان، آب حیاتم گردید / پا نهادم به هوا، تخت سلیمانم شد
 (۲) دهان غنچه بدرد نسیم باد صبا / لبان لعل تو وقتی که ابتسام کند
 (۳) یوسف گل رسید و شد روشن / چشم نرگس به بوی پیرهنش
 (۴) به هر موجی، زبان بازی مکن چون خار و خس، صائب / که خاموشی، صدف را مخزن اسرار می سازد

۲۳- بیت «به آن چه می‌گذرد دل منه که دجله بسی / پس از خلیفه بخواد گذشت در بغداد» با کدام بیت قرابت معنایی ندارد؟

- (۱) در عالم فنا که بقا پا به رکاب است
 (۲) جهان پیر است و بی‌بنیاد، از این فرهادکش فریاد
 (۳) جهان پیر رعنا را ترحم در جبلت نیست
 (۴) دامنم دجله‌ی بغداد شد از حسرت آن
 ۲۴- مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) ای سرو پای بسته به آزادگی مناز
 (۲) ز آزادگی بریده‌ام از خویش عمرهاست
 (۳) می‌توان بر سرکشان غالب شد از آزادگی
 (۴) ریشه‌ی آزادگی در خاک این گلشن کجاست
 آزاده من که از همه عالم بریده‌ام
 در پیش خود چو سرو گرفتار نیستم
 آب با آن منزلت در خاک باشد سرو را
 سرو همچون گردن قمری است اینجا غل به کف

پاسخنامه کلیدی

۱	۱۹	۴	۱۳	۳	۷	۱	۱
۴	۲۰	۳	۱۴	۲	۸	۱	۲
۴	۲۱	۳	۱۵	۲	۹	۲	۳
۱	۲۲	۴	۱۶	۳	۱۰	۲	۴
۴	۲۳	۱	۱۷	۳	۱۱	۲	۵
۳	۲۴	۱	۱۸	۳	۱۲	۲	۶